WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 30 czerwca 2005 r. *

W sprawie C-295/03 P,

mającej za przedmiot odwołanie na podstawie art. 56 Statutu Trybunału Sprawiedliwości, wniesione w dniu 2 lipca 2003 r.,

Alessandrini Srl, z siedzibą w Treviso (Włochy),

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, z siedzibą w Brescii (Włochy),

Arpigi SpA, z siedzibą w Padwie (Włochy),

Bestfruit Srl, z siedzibą w Mediolanie (Italie),

* Język postępowania: włoski.

Co-Frutta SpA, z siedzibą w Padwie,

Co-Frutta Soc. coop. arl, z siedzibą w Padwie,

Dal Bello Sife Srl, z siedzibą w Padwie,

Frigofrutta Srl, z siedzibą w Palermo (Włochy),

Garletti Snc, z siedzibą w Bergamo (Włochy),

London Fruit Ltd, z siedzibą w Londynie (Zjednoczone Królestwo),

reprezentowane przez W. Viscardini Donà i G. Donà, avvocati, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

wnoszące odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez C. Cattabrigę oraz L. Visaggia, działających w charakterze pełnomocników, oraz przez A. Dal Ferro, avvocato, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, C. Gulmann, R. Schintgen (sprawozdawca), G. Arestis i J. Klučka, sędziowie,

rzecznik generalny: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 24 lutego 2005 r.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 12 kwietnia 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc oraz London Fruit Ltd wniosły w odwołaniu do Trybunału o uchylenie wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawach połączonych T-93/00 i T-46/01 Alessandrini i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1635, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem"), którym Sąd oddalił ich skargi zmierzające po pierwsze do stwierdzenia nieważności pisma Komisji nr 02418 z dnia 26 stycznia 2000 r. oraz naprawienia wynikłej z jego powodu szkody (sprawa T-93/00) oraz po drugie do stwierdzenia nieważności pisma Komisji AGR 030905 z dnia 8 grudnia 2000 r. oraz naprawienia szkody, która została im wyrządzona tym pismem (sprawa T-46/01).

Ramy prawne

Rozporządzenie (EWG) nr 404/93

2 Rozporządzenie Rady (EWG) nr 404/93 z dnia 13 lutego 1993 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku bananów (Dz.U. L 47, str. 1), tytułem IV zastąpiło z dniem 1 lipca 1993 r. odmienne systemy krajowe wspólnym systemem wymiany handlowej z państwami trzecimi. Wprowadzono rozróżnienie na „banany wspólnotowe" produkowane we Wspólnocie oraz „banany z państw trzecich" pochodzące

z innych państw niż kraje Afryki, Karaibów i Pacyfiku (zwane dalej „państwami AKP"), „banany tradycyjne AKP" oraz „banany nietradycyjne AKP". Banany tradycyjne AKP i banany nietradycyjne AKP (zwane dalej „bananami AKP") odpowiadały ilościom bananów wywożonych przez państwa AKP, które odpowiednio nie przekraczały lub przekraczały ilości tradycyjnie wywożonych przez każde z tych państw, w sposób określony w załączniku do tego rozporządzenia.

3 Zgodnie z art. 17 akapit pierwszy rozporządzenia 404/93 przywóz bananów do Wspólnoty jest uzależniony od przedstawienia pozwolenia na przywóz. Pozwolenie to jest wydawane przez państwa członkowskie na wniosek każdego zainteresowanego, niezależnie od miejsca jego siedziby we Wspólnocie, bez uszczerbku dla szczególnych przepisów przyjętych dla wprowadzenia w życie art. 18 i 19.

4 Artykuł 18 ust. 1 tego rozporządzenia przewidywał ustanowienie rocznego kontyngentu taryfowego w wysokości 2 milionów ton (masy netto) na przywóz bananów z państw trzecich oraz bananów nietradycyjnych AKP. W ramach tego kontyngentu taryfowego przywóz bananów z państw trzecich podlegał stawce celnej 100 ECU na tonę, a przywóz nietradycyjnych bananów AKP podlegał zerowej stawce celnej. Ustęp 2 tego artykułu stanowił, że dokonane ponad ten kontyngent przywozy bananów nietradycyjnych AKP oraz bananów z państw trzecich podlegają stawce celnej w wysokości odpowiednio 750 ECU i 850 ECU na tonę.

5 Artykuł 19 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia dokonał podziału kontyngentu taryfowego, ustanawiając go w wysokości 66,5% dla kategorii podmiotów gospodarczych, które wprowadziły do obrotu banany z państw trzecich i/lub

nietradycyjne banany AKP (kategoria A), 30% dla kategorii podmiotów gospodarczych, które wprowadziły do obrotu banany wspólnotowe i/lub banany tradycyjne AKP (kategoria B) oraz 3,5% dla kategorii podmiotów gospodarczych posiadających siedzibę we Wspólnocie, które od 1992 r. rozpoczęły obrót bananami innymi niż banany wspólnotowe lub tradycyjne AKP (kategoria C).

6 Artykuł 19 ust. 2 zdanie pierwsze rozporządzenia 404/93 stanowi:

„Na podstawie odrębnych obliczeń dla każdej kategorii podmiotów gospodarczych [A i B] każdy podmiot gospodarczy otrzymuje pozwolenia na przywóz na podstawie średnich ilości bananów, które sprzedał w ciągu trzech ostatnich lat, dla których są dostępne dane liczbowe".

Rozporządzenie (EWG) nr 1442/93

7 W dniu 10 czerwca 1993 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (EWG) nr 1442/93 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania uzgodnień dotyczących przywozu bananów do Wspólnoty [tłumaczenie nieoficjalne] (Dz.U. L 142, str. 6, zwane dalej „uzgodnieniami z 1993 r."). Uzgodnienia te pozostawały w mocy do 31 grudnia 1998 r.

8 Zgodnie z art. 5 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1442/93 właściwe organy państw członkowskich powinny ustalić rocznie dla każdego z zarejestrowanych u siebie podmiotów gospodarczych kategorii A i B średnie ilości [bananów] sprzedanych

przez niego w okresie trzech lat poprzedzających rok, w którym otwarto kontyngent taryfowy przydzielony według działalności prowadzonej przez ten podmiot gospodarczy zgodnie z art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia. Średnia nazywana była „ilością referencyjną".

9 Artykuł 14 ust. 2 rozporządzenia nr 1442/93, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2444/94 z dnia 10 października 1994 r. (Dz.U. L 261, str. 3) stanowił, że:

„Wnioski o udzielenie pozwolenia na przywóz składane są do właściwych organów państw członkowskich w ciągu pierwszych siedmiu dni ostatniego miesiąca kwartału poprzedzającego kwartał, na który pozwolenie ma być wydane" [tłumaczenie nieoficjalne].

Rozporządzenie (WE) nr 1637/98

10 Rozporządzenie Rady (WE) nr 1637/98 z dnia 20 lipca 1998 r. zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 404/93 (Dz.U. L 210, str. 28) z dniem 1 stycznia 1999 r. wprowadziło ważne zmiany we wspólnej organizacji rynku bananów. Zmiany te dotyczyły przede wszystkim art. 16–20 rozporządzenia nr 404/93 zamieszczonych w jego tytule IV, zatytułowanym „Wymiana handlowa z państwami trzecimi".

11 Artykuł 18 ust. 1 rozporządzenia w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem nr 1637/98 (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 404/93"), przewidywał otwarcie

rocznego kontyngentu taryfowego w wysokości 2,2 milionów ton (waga netto) na przywóz bananów z państw trzecich i nietradycyjnych bananów AKP. W ramach tego kontyngentu taryfowego przywóz bananów z państw trzecich podlegał opłacie celnej w wysokości 75 ECU za tonę, natomiast przywóz nietradycyjnych bananów AKP był wolny od opłat celnych.

12 Artykuł 18 ust. 2 rozporządzenia nr 404/93 przewidywał otwarcie dodatkowego rocznego kontyngentu taryfowego w wysokości 353 ton (waga netto) na przywóz bananów z państw trzecich oraz nietradycyjnych bananów AKP. W ramach tego kontyngentu taryfowego przywóz bananów z państw trzecich podlegał opłacie celnej w wysokości 75 ECU za tonę, natomiast przywóz nietradycyjnych bananów z krajów AKP był wolny od opłat celnych.

13 Zgodnie z art. 19 ust. 1 akapit 1 rozporządzenia 404/93:

„Kontyngenty taryfowe wskazane w art. 18 ust. 1 i 2 oraz przywóz tradycyjnych bananów z krajów AKP są zarządzane zgodnie z metodą opartą na uwzględnianiu tradycyjnych przepływów handlowych (»tradycyjni/nowi«)".

14 Na podstawie art. 20 lit. d) i e) rozporządzenia nr 404/93 Komisji przysługuje kompetencja do przyjęcia, zgodnie z systemem komitetu zarządzającego, o którym mowa w art. 27 tego rozporządzenia, przepisów dotyczących kontyngentów taryfowych przewidzianych w art. 18, które obejmują w szczególności „szczególne

przepisy niezbędne do ułatwienia przejścia od ustaleń dotyczących przywozu, mających zastosowanie począwszy od dnia 1 lipca 1993 r., do obecnych ustaleń określonych w [...] tytule [IV rozporządzenia nr 404/93]" oraz „środki niezbędne dla zapewnienia poszanowania zobowiązań wynikających z umów zawartych przez Wspólnotę na mocy art. [300 WE]".

Rozporządzenie (WE) nr 2362/98

15 W dniu 28 października 1998 r. Komisja przyjęła rozporządzenie (WE) nr 2362/98 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 404/93 w odniesieniu do przywozów bananów do Wspólnoty (Dz.U. L 293, str. 32). Na podstawie art. 31 rozporządzenia 2362/98 z dniem 1 stycznia 1999 r. rozporządzenie nr 1442/93 zostało uchylone. Nowe przepisy dotyczące zarządzania pozwoleniami na przywóz w ramach kontyngentów taryfowych zostały zawarte w tytułach I, II i IV rozporządzenia nr 2362/98 (zwane dalej „ustaleniami z 1999 r.").

16 Należy wskazać na następujące różnice pomiędzy ustaleniami z 1993 r. a ustaleniami z 1999 r.:

— ustalenia z 1999 r. nie zawierają już rozróżnienia opartego na rodzaju działalności wykonywanej przez podmioty gospodarcze;

— biorą pod uwagę ilości przywożonych bananów;

— zwiększają kontyngenty taryfowe i ich część przyznaną nowym podmiotom gospodarczym;

— zarządzanie pozwoleniami na przywóz według ustaleń z 1999 r. sprawowane jest bez względu na pochodzenie bananów (kraje AKP lub państwa trzecie).

17 Artykuł 2 rozporządzenia nr 2362/98 przewidywał między innymi otwarcie kontyngentu taryfowego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 404/93 oraz kontyngentu na banany tradycyjne AKP, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia nr 404/93, do wysokości:

— 92% dla tradycyjnych podmiotów gospodarczych określonych w art. 3 rozporządzenia nr 2362/98;

— 8% dla nowych podmiotów gospodarczych określonych w jego art. 7.

18 Artykuł 4 ust. 1 rozporządzenia nr 2362/98 wskazuje, że każdemu tradycyjnemu podmiotowi gospodarczemu zarejestrowanemu w państwie członkowskim przy-

znana zostanie na każdy rok dla wszystkich krajów pochodzenia wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia jednolita ilość referencyjna ustalona na podstawie ilości bananów przywiezionych w okresie referencyjnym. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu, dla przywozów dokonywanych w roku 1999 r., okres referencyjny stanowiły lata 1994–1996.

19 Artykuł 6 ust. 1 rozporządzenia nr 2362/98 stanowi, że „najpóźniej do dnia 30 września każdego roku, po przeprowadzeniu niezbędnych kontroli i weryfikacji, właściwe organy na podstawie art. 3, 4, i 5 ustalają dla każdego tradycyjnego podmiotu gospodarczego prowizoryczną jednolitą ilość referencyjną na podstawie średniej ilości bananów rzeczywiście przywiezionych w trakcie okresu referencyjnego z państw pochodzenia wymienionych w załączniku I" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej]. Zgodnie z ust. 2 zdaniem pierwszym tego artykułu właściwe organy są zobowiązane do corocznego przedstawiania Komisji wykazu zarejestrowanych tradycyjnych podmiotów gospodarczych oraz ich prowizorycznych ilości referencyjnych.

20 Zasady wydawania pozwoleń na przywóz zostały uregulowane w art. od 14 do 22 rozporządzenia nr 2362/98.

21 Artykuł 14 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje, że „w pierwszych trzech kwartałach roku może zostać ustalona ilość wskaźnikowa wyrażona jako procent dostępnych ilości dla każdego kraju pochodzenia wymienionego w załączniku I".

22 Zgodnie z art. 15 ust. 1 tego rozporządzenia „wnioski o pozwolenie na przywóz na każdy kwartał przedstawiane są właściwym organom państwa członkowskiego, w którym podmioty gospodarcze są zarejestrowane, w ciągu pierwszych siedmiu dni miesiąca poprzedzającego kwartał, na który wydawane są pozwolenia".

23 Artykuł 17 wspomnianego rozporządzenia stanowi, że „jeżeli dla danego kwartału i dla jednego lub kilku krajów pochodzenia wymienionych w załączniku I ilości będące przedmiotem wniosków o pozwolenie przekraczają znacznie ustaloną w danym przypadku na podstawie art. 14 ilość wskaźnikową lub przekraczają ilości dostępne, ustalany jest mający zastosowanie do wniosków procent redukcji".

24 Artykuł 18 rozporządzenia nr 2362/98 ma następujące brzmienie:

„1. Jeżeli dla jednego bądź kilku wskazanych krajów pochodzenia zostanie ustalony procent redukcji na podstawie art. 17, podmiot gospodarczy, który złożył wniosek o pozwolenie na przywóz z tego kraju lub krajów pochodzenia, może:

a) zrezygnować z wykorzystania tego pozwolenia informując o tym organy właściwe w zakresie wydawania pozwoleń w terminie 10 dni roboczych liczonych od dnia publikacji rozporządzenia ustalającego procent redukcji; w tym przypadku zabezpieczenie związane z pozwoleniem podlega natychmiastowemu zwolnieniu, lub

b) przedstawić jeden lub kilka nowych wniosków o pozwolenie dotyczących krajów pochodzenia, dla których dostępne ilości zostały opublikowane przez Komisję, do wysokości równej lub niższej od tej, która nie została przyznana na podstawie pierwotnego wniosku. Wniosek ten, który powinien czynić zadość wszystkim warunkom mającym zastosowanie do przedstawienia wniosku o pozwolenie, należy przedstawić w terminie wskazanym w pkt a).

2. Komisja bezzwłocznie określa dla danego kraju lub krajów pochodzenia ilości, na które mogą zostać wydane pozwolenia".

25 Artykuł 19 ust. 1 akapit pierwszy przedmiotowego rozporządzenia postanawia w szczególności, że „właściwe organy wydają pozwolenia na przywóz nie później niż do 23 dnia ostatniego miesiąca kwartału na następny kwartał".

26 Artykuł 20 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że:

„Niewykorzystane ilości objęte pozwoleniami są przenoszone na podstawie wniosku na rzecz tych samych podmiotów gospodarczych, o ile są oni ich posiadaczami lub zbywającymi, do wykorzystania w następnym kwartale tego samego roku, co rok, w którym wydano pierwotne pozwolenie. Zabezpieczenie pierwotnego pozwolenia podlega przepadkowi proporcjonalnie do niewykorzystanych ilości".

27 W tytule V rozporządzenia 2362/98 zostało zawartych kilka przepisów przejściowych na rok 1999. Zgodnie z art. 28 ust. 1 tego rozporządzenia najpóźniej do dnia 13 listopada 1998 r. podmioty gospodarcze powinny wystąpić z wnioskami o rejestrację na rok 1999. Do wniosków tych, w szczególności w przypadku tradycyjnych podmiotów gospodarczych, należało załączyć wskazanie całkowitej ilości bananów rzeczywiście przywiezionych w okresie referencyjnym 1994–1996, wskazanie liczby wszystkich pozwoleń i ich odpisów wykorzystanych do tych przywozów, a także wskazanie wszystkich dowodów uiszczenia cła.

28 Załącznik I do rozporządzenia nr 2362/98 ustala podział kontyngentów taryfowych przewidzianych w art. 18 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 404/93 oraz ilość tradycyjną AKP (857 000 ton).

Rozporządzenie (WE) nr 250/2000

29 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 250/2000 z dnia 1 lutego 2000 r. w sprawie przywozów bananów w ramach kontyngentów taryfowych i tradycyjnych bananów AKP oraz ustalenia ilości wskaźnikowych na drugi kwartał 2000 r. (Dz.U. L 26, str. 6) ma na celu, jak to wynika z jego pierwszego motywu i art. 1, „zagwarantowanie ciągłości zaopatrzenia rynku wspólnotowego i wymiany handlowej" [tłumaczenie

nieoficjalne] w trakcie prac nad reformą ustaleń w sprawie przywozów bananów do Wspólnoty, na podstawie przepisów rozporządzenia nr 2362/98, zwłaszcza w odniesieniu do tradycyjnych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na rok 1999 na podstawie art. 5 tego rozporządzenia.

Rozporządzenie (WE) nr 216/2001

30 W dniu 29 stycznia 2001 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła rozporządzenie (WE) nr 216/2001 zmieniające rozporządzenie nr 404/93 (Dz.U. L 31, str. 2). Artykuł 1 rozporządzenia nr 216/2001 zmienił art. 16–20 rozporządzenia nr 404/93.

31 Zasady wykonania tytułu IV rozporządzenia nr 404/93, również zmienionego, zostały określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 896/2001 z dnia 7 maja 2001 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia nr 404/93 w odniesieniu do uzgodnień dotyczących przywozu bananów do Wspólnoty (Dz.U. L 126, str. 6). Zasady te obowiązują od dnia 1 lipca 2001 r. na podstawie art. 32 akapit drugi rozporządzenia nr 896/2001.

Okoliczności powstania sporu

32 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w zaskarżonym wyroku w następujący sposób:

„29 Skarżące są spółkami dokonującymi przywozów bananów pochodzących z Ameryki Łacińskiej. Zarejestrowane przez właściwe organy krajowe (włoskie,

zaś w przypadku London Fruit Ltd Zjednoczonego Królestwa), jako tradycyjne podmioty gospodarcze, uzyskały indywidualne prowizoryczne ilości referencyjne na rok 1999. W ten sposób mogły otrzymać pozwolenia na przywóz bananów z państw trzecich na trzy pierwsze kwartały 1999 r.

30 Okoliczności leżące u podstaw sprawy T-93/00 miały miejsce w czwartym kwartale 1999 r. Skarżące złożyły wnioski do właściwych organów krajowych o wydanie pozwoleń na ten kwartał na przywóz w ramach pozostałej części przysługującej im prowizorycznej indywidualnej ilości referencyjnej. Wnioski te zostały rozpoznane pozytywnie w granicach dostępnych ilości dla przywozu bananów z państw trzecich, opublikowanych w załączniku do rozporządzenia Komisji nr 1824/1999 z dnia 20 sierpnia 1999 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1623/1999 ustalające ilości bananów przywożonych do Wspólnoty na czwarty kwartał 1999 r. w ramach kontyngentów taryfowych i bananów tradycyjnych AKP (Dz.U. L 221, str. 6).

31 W części, w jakiej wnioski nie mogły zostać uwzględnione, skarżącym przysługiwało jeszcze prawo do wystąpienia o pozwolenia na przywóz dla ilości 308 978,252 ton bananów tradycyjnych AKP, ilości ustalonej przez rozporządzenie Komisji WE nr 1998/1999 z dnia 17 września 1999 r. w sprawie wydawania pozwoleń na przywóz bananów w ramach kontyngentów taryfowych i ilości bananów tradycyjnych AKP na czwarty kwartał 1999 r. oraz w sprawie składania nowych wniosków (Dz.U. L 247, str. 10). W ten sposób wystąpiły one o pozwolenia na przywóz bananów AKP w granicach pozostałej ilości, którą mogły dysponować zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia nr 2362/98. Pozwolenia na przywóz na pozostałe ilości w ramach przysługującej im odpowiednio ilości referencyjnej zostały rozdysponowane w następujący sposób:

Alessandrini Srl	2 050 kg
Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	1 859 kg

Arpigi SpA	757 kg
Bestfruit Srl	2 637 kg
Co-Frutta SpA	209 392 kg
Co-Frutta Soc. coop. Arl	30 207 kg
Dal Bello Sife Srl	1 533 kg
Frigofrutta Srl	2 990 kg
Garletti Snc	4 419 kg
London Fruit Ltd	286 004 kg.

32 W dniu 13 października 1999 r. właściwe organy krajowe wydały wnoszącym odwołanie pozwolenia na przywóz bananów AKP na całą wnioskowaną ilość.

33 Pomimo starań, skarżące nie zdołały zaopatrzyć się w banany AKP.

34 W takiej sytuacji w dniu 18 listopada 1999 r. skarżące, powołując się na art. 232 WE, zwróciły się do Komisji o:

— przyjęcie niezbędnych środków, które umożliwiłyby im wykorzystanie pozwoleń wydanych na przywóz bananów z krajów AKP w czwartym

kwartale na przywóz bananów z krajów Ameryki Łacińskiej lub innych państw trzecich;

— w każdym przypadku — o zarządzenie zwolnienia zabezpieczeń dotyczących tych pozwoleń, skoro pozwolenia nie zostały wykorzystane, a beneficjentom tych pozwoleń nie można przypisać winy w braku ich wykorzystania.

35 Nie otrzymawszy odpowiedzi na ten wniosek, skarżące w dniu 22 grudnia 1999 r. faksem zwróciły uwagę Komisji na to, że rzeczone pozwolenia wygasną w dniu 7 stycznia 2000 r. oraz wezwały ją do zajęcia stanowiska w sprawie wniosku.

36 W piśmie nr 02418 z dnia 26 stycznia 2000 r. (zwanym dalej „pismem z dnia 26 stycznia 2000 r."), skierowanym do prawnika skarżących, Komisja udzieliła następującej odpowiedzi:

„W piśmie z dnia 22 grudnia 1999 r. powołali się Państwo na trudności, z którymi spotkali się niektórzy przedsiębiorcy przy wykorzystaniu pozwoleń na przywóz bananów wydanych na czwarty kwartał 1999 r., w szczególności pozwoleń na przywóz bananów pochodzących z krajów AKP.

Należy zaznaczyć po pierwsze, że problemy te mają zasadniczo handlowy charakter, a w związku z tym są związane z działalnością podmiotów gospodarczych. W istocie podniesiony problem dotyczy poszukiwania partnerów handlowych dla dokonania zakupu i transportu określonych towarów, którymi w niniejszej sprawie są w szczególności banany pochodzące z krajów AKP. Aczkolwiek przykro nam z tego powodu, to jednak okoliczność, że państwa klientom nie udało się zawrzeć umów na dostawę bananów, stanowi część ryzyka handlowego ponoszonego zwykle przez podmioty gospodarcze.

Wreszcie należy zaznaczyć, że owe trudności dotyczą tylko niektórych podmiotów gospodarczych, które nie zostały szczegółowo określone oraz że interwencja Komisji groziłaby uprzywilejowaniem tych podmiotów ze szkodą dla innych podmiotów, które poniosły ryzyko związane z przyjętymi zobowiązaniami".

37 Ponadto właściwe organy krajowe zatrzymały ustanowione przez skarżące zabezpieczenia przyjmując, że powody powołane przez nie w celu uzyskania zwrotu tych zabezpieczeń nie stanowiły przypadku siły wyższej, będącego jedyną okolicznością, w której należy rozważyć taki zwrot.

38 Okoliczności, które leżą u podstaw sprawy T-46/01, miały miejsce w czwartym kwartale 2000 r. Pozostała część indywidualnej ilości referencyjnej dostępnej dla każdej skarżącej za ten okres wynosiła:

Alessandrini Srl	5 667 kg

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	5 140 kg
Arpigi SpA	15 792 kg
Bestfruit Srl	7 290 kg
Co-Frutta SpA	236 746 kg
Co-Frutta Soc. coop. arl	80 301 kg
Dal Bello Sife Srl	4 110 kg
Frigofrutta Srl	8 266 kg
Garletti Snc	7 329 kg
London Fruit Ltd	324 124 kg.

39 Ponieważ wnioski o pozwolenia dotyczące bananów z państw trzecich przekraczały dostępne ilości, rozporządzenie Komisji (WE) nr 1971/2000 z dnia 18 września 2000 r. w sprawie wydawania pozwoleń na przywóz bananów w ramach kontyngentów taryfowych i tradycyjnych bananów AKP na czwarty kwartał 2000 r. oraz w sprawie składania nowych wniosków (Dz.U. L 235, str. 10) określiło dostępne ilości na przywóz na czwarty kwartał 2000 r. Zgodnie z załącznikiem do tego rozporządzenia nadal mogły zostać wydane pozwolenia na banany tradycyjne AKP do wysokości 329 787,675 ton.

40 Skarżące jednak nie wystąpiły o pozwolenia na przywóz bananów pochodzących z AKP.

41 W dniu 10 października 2000 r. skarżące, powołując się na art. 232 WE, wniosły do Komisji zasadniczo o to, aby przyjęła na podstawie art. 20 lit. d) rozporządzenia nr 404/93 środki, które umożliwiłyby im uzyskanie na czwarty kwartał 2000 r. pozwoleń na przywóz bananów z państw trzecich w ramach pozostałych przyznanych im indywidualnych ilości referencyjnych. Ewentualnie, wniosły one o pokrycie przez Komisję utraconego zysku wynikającego z niemożliwości przywozu i wprowadzenia na rynek tych bananów.

42 Pismem AGR 030905 z dnia 8 grudnia 2000 r. [...] skierowanym do prawnika skarżących Komisja odrzuciła te wnioski w następujący sposób:

„W piśmie z dnia 10 października 2000 r. poinformowali Państwo Komisję o trudnościach, z jakimi spotkały się pewne podmioty gospodarcze przy pozyskaniu bananów w sposób umożliwiający wykorzystanie w czwartym kwartale całości ilości referencyjnych, które zostały im przyznane w ramach ustaleń kontyngentu taryfowego na przywóz na rok 2000.

Trudności, na które się Państwo powołują, mają zasadniczo handlowy charakter. Niestety musimy podkreślić, że prawo wspólnotowe nie przyznaje Komisji jakichkolwiek uprawnień w tej dziedzinie. Zresztą sami państwo to przyznają stwierdzając, że podmioty gospodarcze, które nie utrzymują stałych kontaktów [handlowych] z producentami bananów AKP, napotykają problemy w nabywaniu tych towarów.

Ponadto stwierdzają Państwo, że reprezentowane przez Państwa podmioty gospodarcze znalazły się w sytuacji, w której niemożliwe jest wykorzystanie całości przyznanych im ilości referencyjnych.

Należy zaznaczyć, że z prawnego punktu widzenia ilości referencyjne otwierają przed podmiotami gospodarczymi jedynie możliwości, określone zgodnie z rozporządzeniami wspólnotowymi na podstawie ich wcześniejszej działalności i przyznają one jedynie prawo do złożenia wniosków o wydanie pozwoleń na przywóz, celem uzyskania możliwości sfinalizowania transakcji handlowych zawartych z dostawcami z krajów produkujących.

Wreszcie należy dodać, że zgodnie z informacjami przekazanymi przez Państwo Komisji wydaje się, że trudności, na które się Państwo powołują, nie mają charakteru przejściowego w tym znaczeniu, że okoliczności ich powstania miały miejsce w okresie przejścia od ustaleń sprzed 1999 r. do ustaleń znajdujących zastosowanie po tej dacie. W związku z tym, przepis art. 20 lit. d) rozporządzenia [...] nr 404/93 nie zezwala Komisji na przyjęcie wnioskowanych przez Panią szczególnych środków".

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

33 Pismami, które wpłynęły do Sądu w dniu 19 kwietnia 2000 r. i 1 marca 2001 r., skarżące wniosły skargi, które zmierzały do stwierdzenia nieważności, odpowiednio, pisma z dnia 26 stycznia 2000 r. oraz pisma z dnia 8 grudnia 2000 r. (zwanymi dalej łącznie „spornymi pismami"), a także o naprawienie szkody, jaką miały ponieść.

34 Zarządzeniem prezesa piątej izby Sądu z dnia 15 października 2002 r. sprawy T-93/00 oraz T-46/01 zostały połączone z powodu istniejącego między nimi powiązania do celu procedury ustnej oraz do wydania wyroku.

35 Na poparcie swych skarg skarżące podniosły w drodze wyjątku trzy zarzuty dotyczące niezgodności z prawem rozporządzenia nr 2362/98, oparte na naruszeniu po pierwsze rozporządzenia nr 404/93, po drugie prawa własności oraz zasady wolności gospodarczej oraz po trzecie zasady niedyskryminacji. Ponadto podniosły czwarty zarzut oparty na naruszeniu art. 20 lit. d) rozporządzenia 404/93.

36 W pkt 76–81 Sąd oddalił zarzuty oparte na niezgodności z prawem rozporządzenia nr 2362/98 stwierdzając, że skarżące nie udowodniły istnienia bezpośredniego związku prawnego pomiędzy spornymi pismami a przepisami rozporządzenia, którego niezgodność z prawem została podniesiona w drodze wyjątku.

37 Odnośnie do zarzutu dotyczącego naruszenia art. 20 lit. d) rozporządzenia nr 404/93 Sąd orzekł w pkt 85–96 zaskarżonego wyroku, że Komisja nie przekroczyła granic przysługującego jej swobodnego uznania odmawiając przychylenia się do wniosków skarżących o przyjęcie środków na podstawie tego przepisu w celu zaradzenia trudnościom, jakie miały one napotkać z powodu przejścia od ustaleń z 1993 r. do ustaleń z 1999 r.

38 W konsekwencji przedstawione przez skarżące żądania w sprawach T-93/00 oraz T-46/01 zostały oddalone.

39 Odnośnie do żądania naprawienia szkody, jaką w swojej ocenie poniosły skarżące, Sąd orzekł w następujący sposób:

„106 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, pozaumowna odpowiedzialność Wspólnoty zależy od spełnienia wszystkich przesłanek dotyczących: zarzucanej instytucjom wspólnotowym bezprawności zachowania, rzeczywistości szkody oraz istnienia bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy tym zachowaniem a podniesioną szkodą (wyrok Trybunału z dnia 17 maja 1990 r. w sprawie C-87/89 Sonito i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-1981, pkt 16; wyrok Sądu z dnia 29 października 1998 r. w sprawie T-13/96 TEAM przeciwko Komisji, Rec. str. II-4073, pkt 68).

107 Jeżeli nie zostanie spełniona jedna z przesłanek odpowiedzialności Wspólnoty, skargę należy oddalić w całości bez konieczności rozważania pozostałych przesłanek (wyrok Trybunału z dnia 15 września 1994 r. w sprawie C-146/91 KYDEP przeciwko Radzie i Komisji, Rec. str. I-4199, pkt 81).

108 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że nie została spełniona przesłanka dotycząca związku przyczynowego. W rzeczywistości w sprawie T-93/00 przyczyna podniesionej szkody tkwi w okoliczności, że skarżące nie były

w stanie znaleźć dostawców, którzy mogliby zaopatrzyć je w banany AKP w trakcie czwartego kwartału 1999 r. Z kolei w sprawie T-46/01 utracony zysk, na który powołują się skarżące, może zostać bezpośrednio przypisany brakowi należytej staranności z ich strony. Nie próbowały one bowiem uzyskać pozwoleń na przywóz bananów z krajów AKP na czwarty kwartał 2000 r. na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu nr 1971/2000, w chwili gdy wyczerpała się ilość bananów z państw trzecich. Ponadto pomimo trudności napotkanych w czwartym kwartale 1999 r. nie starały się nawiązać kontaktów z dostawcami bananów AKP w trakcie 2000 r. w celu zapewnienia sobie zaopatrzenia w trakcie czwartego kwartału tego roku.

109 Ponieważ nie zostały spełnione przesłanki powstania pozaumownej odpowiedzialności Wspólnoty, należy oddalić żądania odszkodowawcze w sprawach T-93/00 i T-46/01".

Odwołanie

40 Wnoszące odwołanie wnoszą do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej żądanie odszkodowania z tytułu podnoszonej przez nie szkody;

— zasądzenie od Komisji odszkodowania z tytułu szkody poniesionej przez nie w związku z nieprzyznaniem pozwoleń na przywóz bananów z państw trzecich;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania przed Sądem oraz kosztami [poniesionymi] w ramach niniejszego postępowania.

41 Komisja wnosi do Trybunału o:

— oddalenie odwołania;

— ewentualnie, w przypadku częściowego uchylenia zaskarżonego wyroku, o przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania celem orzeczenia co do istoty w kwestii roszczenia o odszkodowanie;

— w dalszej kolejności, ewentualnie, o rozstrzygnięcie co do istoty poprzez oddalenie tego roszczenia, oraz

— w każdym przypadku o obciążenie wnoszących odwołanie kosztami obydwu instancji.

42 Na poparcie swojego odwołania wnoszące odwołanie podnoszą dwa zarzuty. W pierwszym zarzucie twierdzą, że Sąd nie dokonał oceny argumentów prawnych, na których oparły one swoje roszczenie odszkodowawcze za poniesioną ich zdaniem szkodę. W drugim zarzucają Sądowi, że rozważał on argumenty częściowo odmienne od tych, które zawarły one w skardze.

W przedmiocie odwołania

Argumentacja stron

43 W pierwszej kolejności wnoszące odwołanie zwracają uwagę na to, że w pkt 108 zaskarżonego wyroku Sąd błędnie przyjął, że szkoda, na którą się powołują, wynika z okoliczności, że nie zdołały one dokonać przywozu bananów AKP.

44 Otóż w rzeczywistości w skardze podniosły, że nie mogły w całości wykorzystać pozwoleń na przywóz w sposób, w jaki uprawniały je przysługujące im ilości

referencyjne, oparte wyłącznie na przywozie bananów z państw trzecich. Okoliczność ta może być ich zdaniem przypisana rozporządzeniu nr 2362/98, które to rozporządzenie w sposób arbitralny skrzywdziło tradycyjnych importerów bananów z państw trzecich.

45 O ile wnoszące odwołanie podzielają ocenę Sądu, zgodnie z którą nie ma bezpośredniego związku prawnego pomiędzy rozporządzeniem nr 2362/98 a spornymi pismami, co stało się powodem orzeczenia przez Sąd w pkt 81 zaskarżonego wyroku o niedopuszczalności zarzutów niezgodności z prawem podniesionych w skargach o stwierdzenie nieważności skierowanych przeciwko tym pismom, to jednak twierdzą, że błędem było nieuwzględnienie przez Sąd zarzucanej niezgodności z prawem rozporządzenia przy badaniu istnienia związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym Komisji zachowaniem a szkodą, na którą się powołują.

46 W drugiej kolejności wnoszące odwołanie zarzucają Sądowi, że w pkt 47 i 48 częściowo wypaczył przedstawione w skardze żądania, stwierdzając, iż dochodzą one naprawienia szkody wyrządzonej spornymi pismami, podczas gdy z tych żądań w sposób oczywisty wynika, że podstawowa przyczyna podniesionej szkody tkwi w niezgodności z prawem rozporządzenia nr 2362/98.

47 Komisja kwestionuje dopuszczalność całego odwołania. Twierdzi ona, że wnoszące odwołanie zmierzają do zmiany przedmiotu sporu przedstawionego Sądowi, nakłaniając Trybunał, aby orzekł bezpośrednio w kwestii pozaumownej odpowiedzialności Komisji tylko w oparciu o fakt przyjęcia rozporządzenia nr 2362/98.

48 Otóż, po pierwsze, ze skarg wniesionych w pierwszej instancji wyraźnie wynika, że przyczyna podnoszonej szkody nie wynika przede wszystkim ani wyłącznie z rozporządzenia nr 2362/98, lecz tkwi w okoliczności, iż Komisja nie przyjęła przepisów koniecznych dla zaradzenia konsekwencjom, z jakimi dla wnoszących odwołanie miało wiązać się zastosowanie tego rozporządzenia, odmawiając wnoszącym odwołanie możliwości skorzystania z przepisów przyjętych na podstawie art. 20 lit. d) rozporządzenia nr 404/93. Innymi słowy, wnoszące odwołanie zakwestionowały zgodność z prawem rozporządzenia nr 2362/98 tylko w takim zakresie, w jakim ich zdaniem stanowiło ono przyczynę spornych pism, w których odmówiono im skorzystania z przepisów przejściowych.

49 Z drugiej strony Komisja zwraca uwagę na to, że skarżące zarówno w sprawie T-93/00, jak i w sprawie T-46/01, ograniczyły się do zwrócenia się do Sądu o „orzeczenie, że Komisja powinna naprawić szkodę zgodnie z art. 235 i 288 akapit drugi Traktatu WE", co wynika również z pkt 2 uwag sformułowanych w skardze w dwóch ww. sprawach. Nie zakwestionowały one streszczenia ich żądań zawartych w sprawozdaniu na rozprawę dotyczących tych spraw, które to streszczenie zostało w tych samych słowach ujęte w zaskarżonym wyroku.

50 Subsydiarnie Komisja podnosi, że odwołanie powinno zostać oddalone jako bezpodstawne.

51 Odnośnie do pierwszego zarzutu Komisja twierdzi, że ani przyznanie ilości referencyjnej, ani też posiadanie odpowiednich pozwoleń na przywóz nie pociąga

za sobą rzeczywistej dostępności bananów w takiej ilości. W rzeczywistości bowiem indywidualna ilość referencyjna podmiotu gospodarczego stanowi maksymalną ilość, o którą w trakcie danego roku może on wystąpić z wnioskami o pozwolenia na przywóz w celu skorzystania z praw przyznanych w ramach kontyngentów taryfowych, niemniej jednak bez pewności, że owa ilość faktycznie będzie dostępna.

52 Ograniczając się do badania przesłanki dotyczącej związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym Komisji zachowaniem a podniesioną szkodą, Sąd jej zdaniem przyjął w pkt 108 zaskarżonego wyroku, że to, iż skarżące nie dokonały przywozu bananów, było spowodowane trudnościami natury handlowej w znalezieniu dostawców, a nawet zaniechaniem z ich strony, ponieważ nie podjęły one trudu znalezienia na rynku pożądanych ilości bananów, natomiast nie zachowaniem Komisji, a w szczególności nie odmową z jej strony przyjęcia przepisów przejściowych w wyniku przejścia od ustaleń przywozu z 1993 r. do ustaleń z 1999 r. Stwierdzenia te, zawarte również w pkt od 88 do 90, 95 i 96 zaskarżonego wyroku, nie zostały zakwestionowane w odwołaniu i z tą chwilą stały się ostateczne. W tych okolicznościach podnoszona niezgodność z prawem rozporządzenia nr 2362/98 nie będzie miała znaczenia dla oceny roszczeń o odszkodowanie.

53 Odnośnie drugiego zarzutu Komisja zwraca uwagę, iż Sąd jedynie streścił żądania stron w świetle wszystkich podniesionych przez nie zarówno pisemnie, jak i ustnie argumentów. Uważa ona, iż z argumentacji tej wynika, iż przyczyna podnoszonej szkody tkwi w okoliczności, iż nie przyjęła ona przepisów, które umożliwiłyby złagodzenie konsekwencji wynikających, zdaniem skarżących, z zastosowania rozporządzenia nr 2362/98. Z tego punktu widzenia niejako naturalne wydaje się, że wyprowadziły one związek przyczynowy pomiędzy podniesioną szkodą a spornymi pismami. Komisja powołuje się również na syntezę żądań zawartą w sprawozdaniu na rozprawę, której wnoszące odwołanie nigdy nie zakwestionowały.

54 Komisja dodaje, że skoro Sąd ustalił, iż roszczenie o naprawienie szkód opierało się wyłącznie na spornych pismach, uprzednio stwierdzając ich zgodność z prawem, nie badał istnienia związku przyczynowego, ponieważ w braku bezprawnego zachowania jej odpowiedzialność była w każdym przypadku wyłączona.

Ocena Trybunału

55 Zarówno pierwszy, jak i drugi zarzut podniesiony przez wnoszące odwołanie na poparcie ich odwołania opiera się na tym, że Sąd nie dokonał oceny zgodności z prawem rozporządzenia nr 2362/98, a w szczególności z punktu widzenia rozporządzenia nr 404/93, podstawowego prawa własności, swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz zasady niedyskryminacji.

56 W tych okolicznościach należy zauważyć, że aby wykluczyć w pkt 108 zaskarżonego wyroku istnienie związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym Komisji zachowaniem a podniesioną szkodą, Sąd nie powinien był poprzestać na stwierdzeniu w sprawie T-93/00, że przyczyna szkody tkwiła w okoliczności, iż „skarżące nie były w stanie znaleźć dostawców, którzy mogliby je zaopatrzyć w banany AKP w trakcie czwartego kwartału 1999 r.", zaś w odniesieniu do sprawy T-46/01, że szkodę można było „bezpośrednio przypisać brakowi należytej staranności" ze strony skarżących.

57 W rzeczywistości bowiem, ażeby wykluczyć wszelką odpowiedzialność Komisji, do Sądu należało sprawdzenie, czy poza trudnościami, z jakimi spotkały się wnoszące

odwołanie przy pełnym wykorzystaniu przysługujących im ilości referencyjnej i pozwoleń na przywóz, przyczyna podniesionej przez nie szkody nie tkwiła właśnie w zarzucanej niezgodności z prawem rozporządzenia nr 2362/98, a zwłaszcza we wprowadzonej przez Komisję jednolitej metodzie zarządzania kontyngentami taryfowymi, która wówczas byłaby bezpośrednią przyczyną trudności handlowych napotykanych przez podmioty gospodarcze tradycyjnie [dokonujące przywozu z] państw trzecich, które ostatecznie musiały dokonywać przywozu bananów AKP.

58 Sąd zobowiązany był do przeprowadzenia takiej oceny tym bardziej, że podnoszona niezgodność z prawem rozporządzenia nr 2362/98 stanowiła istotny element argumentacji przedstawionej w skargach przez skarżące, które zamierzały udowodnić negatywne konsekwencje tego rozporządzenia dla działalności gospodarczej przedsiębiorców tradycyjnie dokonujących przywozów bananów z państw trzecich, z punktu widzenia trudności napotkanych przez nich przy zaopatrywaniu się w banany AKP.

59 W związku z tym, odstępując od zbadania, czy zarzucana niezgodność z prawem rozporządzenia nr 2362/98 mogła stanowić przyczynę podnoszonej przez wnoszące odwołanie szkody, Sąd w niewystarczający sposób uzasadnił zaskarżony wyrok, który z tego względu należy uchylić.

60 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy zdanie drugie statutu Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli Trybunał Sprawiedliwości uchyla zaskarżone orzeczenie a stan postępowania na to pozwala, może on wydać orzeczenie ostateczne. Tak jest w niniejszej sprawie.

Co do istoty sprawy

61 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, powstanie pozaumownej odpowiedzialności Wspólnoty w rozumieniu art. 288 akapit drugi WE, zależy od spełnienia wszystkich przesłanek dotyczących: bezprawności zachowania zarzucanego instytucjom wspólnotowym, rzeczywistości szkody oraz istnienia rzeczywistego związku przyczynowego pomiędzy tym zachowaniem a poniesioną szkodą (zob. w szczególności wyroki z dnia 7 maja 1992 r. w sprawach połączonych C-258/90 i C-259/90 Pesquerias De Bermeo i Naviera Laida przeciwko Komisji, Rec. str. I-2901, pkt 42;' ww. wyrok w sprawie KYDEP przeciwko Radzie i Komisji, pkt 19).

62 W związku z tym w pierwszej kolejności należy rozpatrzyć zarzut oparty na bezprawności zachowania zarzucanego Komisji.

63 Jak wskazano w pkt 55 niniejszego wyroku, skarżące kwestionują zgodność z prawem rozporządzenia nr 2362/98, podnosząc trzy zarzuty powołane w drodze wyjątku na poparcie żądania stwierdzenia nieważności spornych pism.

64 W swoim pierwszym zarzucie skarżące twierdzą, że Komisja, przyjmując rozporządzenie nr 2362/98, przekroczyła zakres kompetencji przyznanych jej rozporządzeniem nr 404/93.

65 W drugim zarzucie zwracają uwagę na to, że niemożliwość pełnego wykorzystania przysługujących im ilości referencyjnych na przywóz bananów z państw trzecich wynikała z ich zdaniem niezgodnej z prawem i arbitralnej decyzji Komisji o ujednoliceniu zarządzania kontyngentami taryfowymi państw trzecich oraz kontyngentami taryfowymi AKP. Postępując w taki sposób Komisja naruszyła podstawowe prawo własności oraz wolność gospodarczą.

66 W trzecim zarzucie skarżące twierdzą, że przyznając podmiotom gospodarczym dokonującym przywozu tradycyjnych bananów AKP możliwość uwzględnienia całości dokonanych przez nich przywozów tych bananów oraz bananów z państw trzecich w celu uzyskania pozwoleń na przywóz bananów z państw trzecich, Komisja stworzyła na rzecz tych podmiotów gospodarczych korzystniejsze niż dla podmiotów gospodarczych przywożących banany z państw trzecich warunki zaopatrzenia.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

67 Pierwszy zarzut składa się z dwóch części.

68 W pierwszej kolejności skarżące zarzucają Komisji, że utrzymała ona w art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 2362/98 jako okres referencyjny dla przyznania ilości referencyjnych dla tradycyjnych podmiotów gospodarczych trzyletni okres 1994–1996, w trakcie którego obowiązywało rozporządzenie nr 404/93. Komisja utrzymała i wzmocniła ponadto uprzywilejowaną pozycję, z której korzystały na podstawie

układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu podmioty gospodarcze kategorii B przed zaskarżeniem w 1997 r., na skutek zabiegów Światowej Organizacji Handlu, pewnych elementów systemu wymiany handlowej z państwami trzecimi ustanowionych rozporządzeniem nr 404/93.

69 W tym względzie, zgodnie z tym, co podniósł rzecznik generalny w pkt 80 opinii, w zakresie, w jakim wnoszące odwołanie wiążą niemożność wykorzystania przez nie pozwoleń na przywóz w ramach przyznanych im ilości referencyjnych z brakiem możliwości zawarcia kontraktów na banany AKP i winią za tę — ich zdaniem — nieprawidłowość ujednolicony system zarządzania kontyngentami taryfowymi oraz ujednolicenie ilości referencyjnych wprowadzone przez rozporządzenie nr 2362/98, krytyka wcześniejszego sposobu przydziału ilości referencyjnych, który stanowi kwestię odrębną od wykorzystania pozwoleń na przywóz, powinna zostać oddalona z powodu jej oczywistego braku związku ze sprawą.

70 Po drugie skarżące kwestionują przyjęcie przez Komisję ujednoliconego sposobu zarządzania kontyngentami taryfowymi, który w połączeniu z ujednoliceniem ilości referencyjnych umożliwiłby wzmocnienie uprzywilejowanej pozycji podmiotów gospodarczych dokonujących przywozu bananów AKP.

71 Ich zdaniem ujednolicone zarządzanie kontyngentami taryfowymi zmniejsza możliwości przywozu bananów z państw trzecich, podczas gdy w przypadku podmiotów gospodarczych dokonujących przywozu bananów AKP przeciwnie, możliwości takie zostały zwiększone.

72 Komisja twierdzi natomiast, że wspólny system zarządzania kontyngentami taryfowymi wspiera większą płynność w wymianie handlowej, a także zwiększa swobodę podmiotów gospodarczych w porównaniu z wcześniejszym systemem, w szczególności poprzez umożliwienie podmiotom gospodarczym dokonującym przywozu bananów AKP oraz podmiotom gospodarczym dokonującym przywozu bananów z państw trzecich przywozu bananów jednego lub drugiego pochodzenia.

73 Komisja dodaje, że niewykorzystanie w 1999 r. i w 2000 r. pewnych ilości bananów AKP nie może stanowić dowodu na to, że nowy system przydziału kontyngentów uprzywilejowuje podmioty gospodarcze dokonujące przywozu bananów AKP. Okoliczność ta mogła wynikać z czynników ekonomicznych związanych z wyborem rynku.

74 W tym względzie tytułem wstępnym należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z miejsca, jakie w strukturze Traktatu zajmuje art. 211 WE, jak również z wymogów praktycznych wynika, że pojęcie wykonywania powinno być rozumiane szeroko. Komisji, która jest zobowiązana do samodzielnego nieprzerwanego i uważnego śledzenia rozwoju rynku rolnego i do niezwłocznego działania, jeśli wymaga tego sytuacja, mogą zostać przekazane przez Radę szersze kompetencje w tej dziedzinie. W związku z tym granice tych kompetencji powinny być określane w szczególności pod względem ogólnych istotnych celów organizacji danego rynku (zob. wyrok z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-239/01 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. I-10333, pkt 54 oraz przywołane tam orzecznictwo).

75 Otóż Trybunał orzekł, że w sprawach rolnictwa Komisja jest uprawniona do przyjęcia wszystkich przepisów wykonawczych niezbędnych lub użytecznych dla wprowadzenia w życie rozporządzenia podstawowego, o ile nie będą one sprzeczne z przepisami wykonawczymi Rady (zob. w szczególności wyroki z dnia 15 maja

1984 r. w sprawie 121/83 Zuckerfabrik Franken, Rec. str. 2039, pkt 13; z dnia 17 października 1995 r. w sprawie C-478/98 Niderlandy przeciwko Komisji, Rec. str. I-3081, pkt 31; z dnia 6 lipca 2000 r. w sprawie C-356/97 Molkereigenossenschaft Wiedergeltingen, Rec. str. I-5461, pkt 24; ww. wyrok w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, pkt 55).

76 W niniejszej sprawie rozporządzenie nr 2362/98 zostało przyjęte przez Komisję na podstawie art. 20 rozporządzenia nr 404/93. Upoważnia on Komisję do przyjęcia przepisów w celu stosowania tytułu IV rozporządzenia, które obejmują zgodnie z tym artykułem lit. d) i e) w szczególności „szczególne przepisy niezbędne do ułatwienia przejścia od ustaleń dotyczących przywozu, mających zastosowanie począwszy od dnia 1 lipca 1993 r. do obecnych ustaleń określonych w [...] tytule [IV rozporządzenia nr 404/93]" oraz „środki niezbędne dla zapewnienia poszanowania zobowiązań wynikających z umów zawartych przez Wspólnotę na mocy art. [300] traktatu".

77 Co się tyczy zwłaszcza zarządzania kontyngentami taryfowymi, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 404/93 oraz przywozu bananów tradycyjnych AKP, podstawą prawną rozporządzenia nr 2362/98 jest również art. 19 ust. 1 rozporządzenia 404/93. Przepis ten powierza Komisji zadanie wydania ustaleń wykonawczych koniecznych dla zarządzania kontyngentami taryfowymi uściślając, że wybrana metoda będzie metodą „opartą na uwzględnianiu tradycyjnych przepływów handlowych".

78 Otóż wnoszące odwołanie nie wykazały, biorąc pod uwagę orzecznictwo powołane w pkt 75 niniejszego wyroku, że metoda zarządzania kontyngentami taryfowymi

przyjęta w rozporządzeniu nr 2362/98 jest sprzeczna z wprowadzanym przez nią w życie rozporządzeniem podstawowym. W rzeczywistości bowiem oczywiste jest, że metoda ta uwzględnia tradycyjne przepływy i umożliwia zarządzanie kontyngentami i przywozem bananów tradycyjnych AKP, tak jak to przewidziano w odniesieniu do pierwszych w art. 18 ust. 1, w odniesieniu do drugich w art. 16 rozporządzenia nr 404/93.

79 Ponadto rozporządzenie podstawowe nie zakazuje, aby zarządzanie pozwoleniami na przywóz następowało bez względu na pochodzenie bananów (kraje AKP lub państwa trzecie).

80 Argument, zgodnie z którym sporna metoda zarządzania wzmocniła uprzywilejowaną pozycję podmiotów gospodarczych dokonujących przywozu bananów AKP, należy rozważyć poniżej, w ramach oceny trzeciego zarzutu wnoszących odwołanie opartego na naruszeniu zasady niedyskryminacji.

81 W takich okolicznościach, w związku z tym, że nie wykazano, by Komisja naruszyła rozporządzenie podstawowe znajdujące zastosowanie w tej dziedzinie, ani też by w sposób oczywisty przekroczyła przyznany jej przez Radę zakres swobodnego uznania w wyborze ustaleń wykonawczych, należy z zastrzeżeniem późniejszej oceny argumentu, o którym mowa w punkcie poprzedzającym, oddalić drugą część pierwszego zarzutu.

82 W związku z tym należy oddalić pierwszy zarzut podniesiony przez skarżące na poparcie skargi.

W przedmiocie zarzutu drugiego

83 Skarżące utrzymują, że niemożność całkowitego wykorzystania przez nieprzysługujących im ilości referencyjnych poprzez uzyskanie pozwoleń na przywóz rzeczywiście możliwych do wykorzystania na całą tę ilość wynika z podjętej przez Komisję decyzji o ujednoliceniu zarządzania kontyngentami taryfowymi odnoszącymi się do bananów z państw trzecich i bananów AKP. Decyzja ta ich zdaniem faktycznie zniweczyła możliwości wprowadzania na rynek rocznie przyznawanych ilości przez podmioty gospodarcze dokonujące przywozu bananów z państw trzecich.

84 W końcu 1999 r. kontyngent taryfowy bananów AKP był jedynym kontyngentem, który nie został wyczerpany nie będąc jednocześnie faktycznie dostępnym. Napotkawszy w ciągu 2000 r. te same trudności w zaopatrzeniu się w banany AKP, skarżące wycofały wnioski o pozwolenia na przywóz tych bananów.

85 W takich okolicznościach Komisja poprzez przyjęcie ujednoliconej metody zarządzania kontyngentami taryfowymi naruszyła zdaniem skarżących podstawowe prawo własności oraz wolność gospodarczą.

86 W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa wynika, że zarówno prawo własności, jak i swoboda wykonywania działalności gospodarczej stanowią część podstawowych zasad prawa wspólnotowego. Niemniej jednak zasady te nie występują jako prerogatywy absolutne, lecz powinny być brane pod uwagę w związku z ich funkcją w społeczeństwie. W związku z powyższym możliwe jest wprowadzenie ograniczeń w wykonywaniu prawa własności oraz w swobodzie wykonywania działalności zawodowej, w szczególności w ramach wspólnej organizacji rynku, pod warunkiem że ograniczenia te faktycznie odpowiadają interesowi powszechnemu, do którego dąży Wspólnota, i nie stanowią ze względu na zamierzony cel niewspółmiernej i niemożliwej do przyjęcia interwencji, która wiązałaby się z zamachem na samą istotę w ten sposób zagwarantowanych praw (zob. wyroki z dnia 13 grudnia 1979 r. w sprawie 44/79 Hauer, Rec. str. 3727, pkt 32; z dnia 11 lipca 1989 r. w sprawie 265/87 Schräder, Rec. str. 2237, pkt 15, oraz z dnia 13 lipca 1989 r. w sprawie 5/88 Wachauf, Rec. str. 2609, pkt 17 i 18). Biorąc pod uwagę te kryteria należy ocenić zgodność ujednoliconej metody zarządzania kontyngentami taryfowymi ze wskazanymi przez wnoszące odwołanie wymogami ochrony praw podstawowych.

87 Odnosząc się do twierdzeń skarżących należy na samym początku zaznaczyć, że ilość referencyjna przyznana podmiotowi gospodarczemu w ramach wspólnej organizacji rynku stanowi maksymalną ilość, do wysokości której podmiot ten może w trakcie danego roku złożyć wnioski o udzielenie pozwoleń na przywóz celem skorzystania z praw związanych z kontyngentem taryfowym. Przyznanie ilości referencyjnych nie gwarantuje zatem podmiotowi gospodarczemu dostępności tych ilości ani też prawa do przywozu do Wspólnoty całej ilości przyznanej w ramach kontyngentu taryfowego.

88 Jeżeli chodzi, po pierwsze, o prawo własności przysługujące podmiotom gospodarczym dokonującym przywozu bananów z państw trzecich, Trybunał już orzekł, że prawo to nie zostaje zakwestionowane przez wprowadzenie kontyngentu wspólnotowego i przepisów dotyczących jego rozdysponowania. W rzeczywistości żaden podmiot gospodarczy nie może dochodzić prawa własności do części rynku, którą posiadał przed ustanowieniem wspólnej organizacji rynków, ponieważ taka część

rynku stanowi chwilową pozycję gospodarczą wystawioną na ryzyko zmiany okoliczności (zob. wyroki z dnia 5 października 1994 r. w sprawie C-280/93 Niemcy przeciwko Radzie, Rec. str. I-4973, pkt 79; z dnia 10 marca 1998 r. w sprawie C-122/95 Niemcy przeciwko Radzie, str. I-973, pkt 77).

89 Podmiot gospodarczy nie może też powoływać się na prawo nabyte lub na uzasadnione oczekiwania co do utrzymania istniejącej sytuacji, która może zostać zmieniona decyzjami podjętymi przez instytucje wspólnotowe w ramach przysługującego im swobodnego uznania (wyroki z dnia 28 października 1982 r. w sprawie 52/81 Faust przeciwko Komisji, Rec. str. 3745, pkt 27; z dnia 14 lutego 1990 r. w sprawie C-350/88 Delacre i in.. przeciwko Komisji, Rec. str. I-395, pkt 33 i 34; ww. wyrok z dnia 5 października 1994 r. Niemcy przeciwko Radzie, pkt 89). Tak jest zwłaszcza wówczas, gdy istniejąca sytuacja musi zostać zmieniona w celu przestrzegania zobowiązań wynikających z porozumień międzynarodowych zawartych przez Wspólnotę.

90 Po drugie, jeżeli chodzi o podnoszony zamach na swobodę wykonywania działalności zawodowej, należy podnieść, że wprowadzenie ujednoliconej metody zarządzania kontyngentami taryfowymi, takiej jak metoda przewidziana przez rozporządzenie nr 2362, rzeczywiście jest w stanie zmienić konkurencyjną pozycję podmiotów dokonujących przywozu bananów z państw trzecich w zakresie, w jakim przy stosowaniu tej metody wszystkie podmioty bez różnicy mogą dokonywać przywozu bananów bez względu na ich pochodzenie. Niemniej jednak należy stwierdzić, że o ile podmioty gospodarcze dokonujące przywozu bananów z państw trzecich w ten sposób stały się konkurentami podmiotów gospodarczych dokonujących przywozu bananów AKP, to jak to słusznie podniosła Komisja, doznały one maksymalnie 30% redukcji ich przywozów przewidzianej we wcześniejszym systemie z korzyścią dla podmiotów gospodarczych dokonujących przywozu bananów AKP kategorii B. Ponadto w ramach nowego sytemu umożliwiono im również zaopatrzenie się w banany AKP. Powołane przez skarżące trudności w znalezieniu dostawców, którzy mogliby zaopatrzyć je w banany AKP, nie są w stanie podważyć zgodności z prawem systemu, który wyraźnie przyznaje skarżącym prawo do przywozu tych bananów w ramach kontyngentu wspólnotowego.

91 W każdym razie z orzecznictwa Trybunału wynika, że ograniczenia w uprawnieniu do przywozu bananów z państw trzecich, które wynikają z otwarcia całego kontyngentu taryfowego i mechanizmu jego przydziału, są nieodłącznie związane z ustanowieniem wspólnej organizacji rynku, która zmierza do zagwarantowania ochrony celów wymienionych w art. 33 WE i poszanowania przyjętych przez Wspólnotę zobowiązań międzynarodowych. Ograniczenia te nie mogą zatem stanowić niesłusznego zamachu na swobodę wykonywania działalności zawodowej przez tradycyjne podmioty gospodarcze przywożące banany z państw trzecich (zob. ww. wyroki z dnia 5 października 1994 r. w sprawie Niemcy przeciwko Radzie, pkt 82 i 87; z dnia 10 marca 1998 r. w sprawie Niemcy przeciwko Radzie, pkt 77).

92 Biorąc pod uwagę powyższe, należy oddalić drugi zarzut podniesiony przez skarżące na poparcie skargi.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

93 Skarżące utrzymują, że umożliwiając podmiotom gospodarczym dokonującym przywozu bananów AKP uwzględnienia jednocześnie przywozu tych bananów oraz bananów z państw trzecich dla celów określenia przysługującej im ilości referencyjnych i wydawania pozwoleń na przywóz bananów z państw trzecich, rozporządzenie nr 2362/98 przewidziało dla tych podmiotów gospodarczych bardziej korzystne warunki zaopatrzenia niż warunki, z których korzystają podmioty gospodarcze tradycyjnie dokonujące przywozów bananów z państw trzecich.

94 Przewidując jednolitą metodę zarządzania kontyngentami taryfowymi stosowanymi wobec państw trzecich oraz krajów AKP, a także ujednolicenie ilości referencyjnych, Komisja naruszyła w ten sposób zasadę niedyskryminacji.

95 W tym względzie wystarczy stwierdzić, że w zakresie, w jakim wszystkie podmioty gospodarcze mogą w granicach przysługujących im ilości referencyjnych dokonywać przywozu bez względu na pochodzenie i w ten sposób znajdują się w identycznej sytuacji, zasada niedyskryminacji wyraźnie zakazuje ich odmiennego traktowania w chwili przyznawania pozwoleń na przywóz.

96 W związku z tym należy oddalić także trzeci z zarzutów podniesionych przez skarżące na poparcie ich skargi.

97 Z całości powyższych rozważań wynika, że żaden z zarzutów bezprawności podniesionych przez skarżące w drodze wyjątku przeciwko rozporządzeniu nr 2362/98 nie może zostać uwzględniony.

98 Tym samym nie została spełniona pierwsza z przesłanek pozaumownej odpowiedzialności Wspólnoty w rozumieniu art. 288 akapit drugi WE, a zatem skargę należy oddalić w całości bez konieczności oceny, czy zostały spełnione pozostałe przesłanki tej odpowiedzialności, to znaczy przesłanki dotyczące rzeczywistości podniesionej

szkody oraz istnienia związku przyczynowego pomiędzy tą szkodą a zarzucanym danej instytucji bezprawnym zachowaniem.

W przedmiocie kosztów

99 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania, a wnoszący odwołanie przegrał sprawę, należy obciążyć go kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) **Wyrok Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawach połączonych T-93/00 i T-46/01 Alessandrini i in. przeciwko Komisji zostaje uchylony.**

2) **Skargi wniesione do Sądu Pierwszej Instancji w sprawach T-93/00 oraz T-46/01 zostają oddalone.**

3) **Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc oraz London Fruit Ltd zostają obciążone zarówno kosztami postępowania w pierwszej instancji, jak i kosztami postępowania odwoławczego.**

Podpisy